

Standardy Ochrony Małoletnich
w Szkole Podstawowej nr 27 im. Jarosława Dąbrowskiego
w Zespole Szkolno – Przedszkolnym nr 15 w Rybniku

Rozdział I
Informacje wstępne

1. Standardy ochrony małoletnich, zwane dalej „standardami” to zbiór zasad i procedur, które stawiają ochronę uczniów przed krzywdzeniem w centrum działań i wartości jakimi kierują się pracownicy szkoły.
2. Standardy stanowią uzupełnienie dotychczasowych praktyk ochrony uczniów o wystandardyzowane zasady i procedury skutecznej profilaktyki i sprawnego reagowania na każdy przejaw przemocy wobec uczniów.
3. Przed nawiązaniem stosunku pracy z nauczycielem, wychowawcą, specjalistą i inną osobą na stanowisku pedagogicznym dokonuje się weryfikacji kandydata w rejestrach karnych w trybie art.10 ust.2-5 i 8a ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (tekst jednolity: Dz.U. z późn. zm.) oraz w zakresie rozszerzonym w trybie art.21 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (tekst jednolity: Dz.U. z późn. zm.).
4. W szkole wprowadza się obowiązek weryfikacji w rejestrach karnych kandydatów na:
 - a) pracowników na wszystkich stanowiskach pedagogicznych,
 - b) wszystkich pracowników niepedagogicznychna podstawie art.21 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich(tekst jednolity: Dz.U. z późn. zm.).

Przed dopuszczeniem osoby do działalności związanej z wychowaniem, edukacją,

opieką, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, Dyrektor dokonuje weryfikacji zgodnie z obowiązującymi przepisami, w szczególności poprzez:

- uzyskanie informacji z Rejestru Sprawców Przepęstw na Tle Seksualnym,
- uzyskanie informacji z Krajowego Rejestru Karnego,
- w przypadku cudzoziemców – dokumentów wymaganych przepisami ustawy.

1. Szkoła wprowadza zasadę rozszerzonej ochrony uczniów poprzez wprowadzenie do umów współpracy z innymi firmami działającymi w sposób ciągły na terenie szkoły weryfikacji pracowników w rejestrach karnych na podstawie art.21 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (tekst jednolity: Dz.U. z późn. zm.).
2. Szkoła monitoruje przestrzeganie przepisów dotyczących ochrony danych osobowych uczniów., w tym ich wizerunek. W przypadku podejrzenia niewłaściwego rozpowszechniania danych osobowych ucznia, w tym jego wizerunku, dyrektor niezwłocznie rejestruje zdarzenie, zabezpiecza dowody i zgłasza je Inspektorowi Ochrony Danych.
3. Źródło szkolnej sieci dostępu do Internetu dla uczniów jest zabezpieczone przed dostępem do treści pornograficznych, eksponujących przemoc, naruszających normy obyczajowe, propagujących nienawiść i dyskryminację. Osobą odpowiedzialną za zabezpieczenie szkolnej sieci Internetu jest osoba odpowiedzialna za administrowanie sieci (wyznaczony administrator systemów informatycznych). Uczniowie korzystają z dostępu do szkolnej sieci Internetu pod opieką i nadzorem oraz za zgodą nauczycieli. Szkoła prowadzi systematyczną profilaktykę bezpiecznego korzystania z Internetu przez uczniów, ucząc ich konstruktywnej reakcji na każdy przejaw cyberprzemocy.
4. Szkoła dokonując corocznej diagnozy występujących w środowisku szkolnym potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka na potrzeby programu wychowawczo-profilaktycznego sporządza diagnozę zjawisk wszelkich rodzajów przemocy wobec uczniów. Program profilaktyczno-wychowawczy uwzględnia potrzeby

uczniów w zakresie rozpoznawania zjawisk przemocy i konstruktywnego eliminowania ich ze środowiska szkolnego.

5. ZSP 15 w Rybniku przygotowuje nauczycieli do rozpoznawania i konstruktywnego reagowania na zjawiska przemocy w rodzinie, w tym przemocy polegającej na zaniedbaniu środowiskowym.
6. Programy wsparcia uczniów, którzy doznali przemocy jako ofiary, obserwatorzy, a także sprawcy są realizowane w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej w toku bieżącej pracy przez zintegrowane działania nauczycieli oraz przez zajęcia dodatkowe przez wszystkich nauczycieli.

Rozdział II

Słownik pojęć

1. Ilekroć w dalszych przepisach jest mowa bez bliższego określenia o:
 - 1) **szkole** - należy przez to rozumieć Szkołę Podstawową nr 27 im. Jarosława Dąbrowskiego w Zespole Szkolno – Przedszkolnym nr 15 w Rybniku
 - 2) **zespole** - (skrót: ZSP 15 w Rybniku) – należy przez to rozumieć Zespół Szkolno – Przedszkolny nr 15 w Rybniku
 - 3) **dyrektorze** – należy przez to rozumieć dyrektora Zespołu Szkolno – Przedszkolnego nr 15 w Rybniku
 - 4) **pracowniku** - należy przez to rozumieć osobę zatrudnioną w Szkole Podstawowej nr 27 im. Jarosława Dąbrowskiego w Zespole Szkolno – Przedszkolnym nr 15 w Rybniku na podstawie umowy o pracę lub umowy zlecenia, a także osoby współpracujące ze szkołą jako wolontariusze, stażyści, praktykanci odbywający w szkole praktykę zawodową i pracownicy firm i instytucji wykonujących zadania na rzecz szkoły w sposób ciągły i w ramach tej działalności mają kontakt z uczniami;
 - 5) **uczniu/dziecku** - należy przez to rozumieć każdą osobę, zarówno uczennicę jak i ucznia, którzy nie ukończyli 18 roku życia;
 - 6) **uczniu/dziecku ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi** – należy przez to rozumieć każde dziecko/ucznia, który ze względu na niepełnosprawność lub inne problemy rozwojowe jest słabsze od innych dzieci w budowaniu prawidłowych relacji rówieśniczych i potrzebuje ze strony pracowników szkoły większej uwagi

- i pomocy;
- 7) **rodzicach** - należy przez to rozumieć także prawnych opiekunów ucznia osoby (podmioty) sprawujące pieczę zastępczą nad uczniem, a także reprezentancie ucznia, ustanawianego przez sąd opiekuńczy;
 - 8) **zgoda rodzica/prawnego opiekuna ucznia/dziecka** - należy przez to rozumieć zgodę co najmniej jednego z rodziców dziecka/ucznia. Jednak w przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka należy poinformować rodziców o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny;
 - 9) **koordynatorze** – należy przez to rozumieć osobę odpowiedzialną za prawidłowe funkcjonowanie standardów w placówce i ich przestrzeganie
 - 10) **osobie odpowiedzialnej za internet** - należy przez to rozumieć wyznaczonego przez kierownictwo placówki pracownika sprawującego nadzór nad korzystaniem z internetu przez uczniów na terenie placówki oraz nad bezpieczeństwem uczniów w internecie;
 - 11) **sprawcy przemocy** – należy przez to rozumieć osobę lub grupę osób którzy dopuszczają się przemocy wobec ucznia;
 - 12) **ofierze przemocy** – należy przez to rozumieć dziecko/ucznia, który doświadczył przemocy;
 - 13) **obserwatorze przemocy** - należy przez to rozumieć dziecko/ucznia, który był świadkiem przemocy;
 - 14) **krzywdzeniu dziecka/ucznia** - należy przez to rozumieć każde działanie lub zaniechanie naruszające prawa, wolności, godność, dobra osobiste, bezpieczeństwo lub prawidłowy rozwój małoletniego.
 - 15) **przemocy elektronicznej** – należy przez to rozumieć wszelkie działania z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej, których celem lub skutkiem jest wyrządzenie szkody małoletniemu, w szczególności cyberprzemoc, hejt, publikacja materiałów bez zgody, podszywanie się, deepfake, sexting, grooming oraz inne formy nadużyć w Internecie.
 - 16) **osobie odpowiedzialnej za Politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem** - należy przez to rozumieć wyznaczonego przez kierownictwo placówki pracownika sprawującego nadzór nad realizacją Standardów ochrony dzieci przed krzywdzeniem w placówce;
 - 17) **osobie zgłaszającej** – należy przez to rozumieć każdą osobę, która w dobrej wierze

przekazuje informację o podejrzeniu krzywdzenia małoletniego.

18) **danych osobowych ucznia/dziecka** – należy przez to rozumieć wszelkie informacje umożliwiające identyfikację ucznia/dziecka.

1. Krzywdzenie dziecka/ucznia jest przemocą, która zachodzi wówczas, gdy jakaś osoba lub grupa osób odnosi się do niego w sposób niezgodny z wymaganiami relacji, która je łączy. Przemoc przejawia się w bezprawnym wywieraniu wpływu na proces myślowy, zachowanie lub stan fizyczny osoby w celu zaspokojenia własnych korzyści. Sprawca wykorzystując swoją przewagę nad ofiarą w sposób świadomy zaspakaja własne potrzeby kosztem ofiary. Przemoc może przejawiać się w formie fizycznej, psychicznej, seksualnej, a także jako cyberprzemoc.
 - A. Przemoc fizyczna - to wywieranie wpływu na ucznia przy użyciu siły fizycznej, w którym dochodzi do naruszenia jego nietykalności fizycznej.
 - B. Przemoc psychiczna – to wywieranie wpływu na ucznia przy użyciu środków komunikacji interpersonalnej, w którym dochodzi do naruszenia jego nietykalności psychicznej i emocjonalnej.
 - C. Przemoc seksualna - to każde zachowanie sprawcy przemocy, które prowadzi do seksualnego zaspokojenia jego potrzeb kosztem ucznia. Może mieć formę kontaktu fizycznego, emocjonalnego w formie materiałów pornograficznych lub ekshibicjonizmu.
 - D. Cyberprzemoc – to przemoc psychiczna lub seksualna realizowana za pośrednictwem technologii informacyjnych i komunikacyjnych, w tym czatów, stron internetowych, blogów, SMS-ów, MMS-ów;
 - E. Zaniedbanie to najcięższy rodzaj przemocy, który polega na niezaspokajaniu podstawowych potrzeb psychicznych i/lub biologicznych ucznia. Zaniedbanie w sferze biologicznej przejawia się w braku podstawowych środków do życia jedzenie, mieszkanie, ubranie, brak pomocy w chorobie. Zaniedbanie w sferze psychicznej to pozbawienie ucznia podstawowych potrzeb emocjonalnych takich jak przynależności, więzi, zapewnienia pomocy. Każdy inny rodzaj przemocy ma swój początek i koniec, czyli jest zdarzeniem. Zaniedbanie trwa.

Rozdział III

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między uczniem a pracownikiem szkoły w tym zachowania niedozwolone wobec uczniów

1. Uczeń ma prawo do bezpiecznych i profesjonalnych relacji z pracownikami szkoły, co oznacza, że reakcje werbalne i fizyczne pracownika wobec ucznia są pozbawione cech przemocy, zawsze adekwatne do sytuacji i uzasadnione.
2. Pracownicy zwracają się do uczniów po imieniu, a jeżeli jest to konieczne mogą dodatkowo używać nazwiska. Uczeń ma prawo wiedzieć, jak nazywa się nauczyciel lub inny pracownik szkoły.
3. Pracownik chroni dane osobowe i wizerunek ucznia i nie może ujawniać informacji o nim osobom nieuprawnionym. Dotyczy to w szczególności sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej. Uczeń ma prawo do prywatności, a jeżeli konieczne jest odstępianie od tej zasady, żeby chronić ucznia, należy mu to wyjaśnić.
4. Uczeń ma prawo do rozumienia decyzji podejmowanych w jego sprawie. Pracownik podejmując decyzje dotyczące ucznia informuje go o powodach jej podjęcia i słucha jego oceny sytuacji. Metody dyscyplinowania ucznia muszą być odpowiednio dobrane do jego wieku, rozwoju i adekwatne do sytuacji.
5. Zachowania pracownika nie mogą mieć cech przemocy fizycznej. Stanowcze interwencje wobec ucznia prowadzone w bezpośrednim kontakcie fizycznym są dopuszczalne w sytuacjach:
 - 1) zagrożenia życia, w tym w sytuacji konfliktów pomiędzy uczniami (rozdzielenie zwaśnionych, przytrzymanie, obezwładnienie);
 - 2) działania z zakresu pomocy przedmedycznej (działania ratunkowe związane z udzieleniem pierwszej pomocy);
 - 3) zagrożenia lub paniki spowodowanej czynnikami zewnętrznymi (pożar, intensywne zjawiska atmosferyczne, niebezpieczne zachowania osób trzecich, inne w sytuacji zagrożenia życia).
6. W komunikacji z uczniami pracownik zachowuje cierpliwość i szacunek,

co oznacza, że słucha ich i udziela im odpowiedzi adekwatnych do sytuacji, ich wieku i poziomu rozwoju.

7. Niedozwolone są zachowania pracownika noszące znamiona:

- 1) przemocy psychicznej, której skutkiem jest wywołanie u ucznia poczucia odrzucenia, obniżenie godności i własnej wartości poprzez zachowania wobec niego takie jak: umniejszanie, wyśmiewanie, zawstydzanie, lekceważenie, izolowanie, obwinianie, oskarżanie, krytykowanie i inne godzące w godność i wartość ucznia;
- 2) przemocy werbalnej, która nacechowana jest agresją wzbudzającą u ucznia lęk i wstyd poprzez zachowania wobec niego takie jak krzyk, wyzywanie, przezywanie, grożenie, przeklinanie, przedrzeźnianie;
- 3) przemocy fizycznej, która wiąże się z naruszeniem nietykalności ciała ucznia, w szczególności poprzez, bicie, szarpanie, popychanie, rzucanie przedmiotami należącymi do ucznia, kopanie, ciągnięcie za włosy/uszy, zmuszanie do przebywania w niewygodnej pozycji lub zmuszanie do zjedzenia/połknięcia czegoś i inne działania sprawiające ból.

8. Pracownik ma obowiązek zachować prawo ucznia do intymności poprzez zachowanie właściwego dystansu w każdej sytuacji. Niedozwolonym jest, by pracownik nawiązywał jakiegokolwiek relacje romantyczne i seksualne z uczniem, w tym flirt słowy, dwuznaczny żart, wyzywające spojrzenie, erotyczny dotyk, obcowanie płciowe i inne czynności o charakterze seksualnym.

9. Pracownik unika pozostawiania sam na sam z małoletnim w zamkniętym pomieszczeniu, chyba że wynika to z charakteru wykonywanych obowiązków służbowych (np. psycholog, pedagog, pedagog specjalny, pielęgniarka szkolna) albo jest konieczne dla zapewnienia bezpieczeństwa małoletniego.

10. W szkole obowiązuje całkowity zakaz palenia papierosów, w tym papierosów elektronicznych, picia alkoholu i zażywania środków psychoaktywnych. Niedozwolonym jest by pracownik dostarczał uczniom papierosy, alkohol, substancje psychoaktywne, a także treści pornograficzne.

11. Kontakty z małoletnimi poza szkołą mogą odbywać się wyłącznie w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych, działalnością statutową szkoły lub za

wiedzą i zgodą rodziców/opiekunów prawnych, z zachowaniem zasad transparentności i bezpieczeństwa.

12. Zabrania się prowadzenia prywatnej korespondencji z małoletnimi za pośrednictwem prywatnych kont w mediach społecznościowych oraz prywatnych komunikatorów internetowych, z wyjątkiem sytuacji wynikających z wykonywania obowiązków służbowych i zaakceptowanych przez Dyrektora.

13. Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli dzieci i rodzice są osobami bliskimi dla pracownika) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych dzieci, ich rodziców i opiekunów.

14. Osobą odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń o niedozwolonych zachowaniach pracowników jest koordynator ochrony uczniów przed krzywdzeniem. Zgłoszenia przyjmowane są w trybie określonym w Rozdział V – „Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających uczniom”.

15. Tryb udzielenia wsparcia uczniom, wobec których stwierdzono niedozwolone zachowanie pracownika, określa Rozdział VI standardów - „Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu ucznia.”

Rozdział IV

Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między uczniami a w szczególności zachowania niedozwolone uczniów

1. W celu wykluczenia przemocy rówieśniczej, szkoła monitoruje relacje między uczniami, a w ramach działań profilaktycznych realizuje programy nakierowane na promowanie pozytywnych wartości, kultury dialogu i wzmacniania kompetencji społecznych uczniów.
2. Pedagog specjalny zobowiązany jest do systemowego badania relacji rówieśniczych uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, pełni nadzór nad ich adaptacją w środowisku szkolnym, a także prowadzi interwencje profilaktyczne i zaradcze w obszarze agresji rówieśniczej z udziałem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

1. Wychowawcy są zobowiązani monitorować relacje rówieśnicze w przydzielonym oddziale i reagować na każdy przypadek narastającej wiktymizacji.
2. Za przemoc rówieśniczą w szkole uznaje się wszelkie nieprzypadkowe akty godzące w wolność osobistą ucznia prowadzące do fizycznej i psychicznej szkody, wykraczające poza społeczne zasady wzajemnych relacji.
3. W szkole obowiązuje zasada, że krzywdzony uczeń ma prawo oczekiwać pomocy ze strony społeczności szkolnej, a reagowanie na czyjąś krzywdę nie jest ani skarżeniem, ani donosicielstwem, ale moralnym obowiązkiem każdego ucznia i pracownika. Uczniowie znają konsekwencje zdrowotne przemocy jaką ponosi ofiara i wiedzą, że każda reakcja obronna jest ważna.
4. Uczniowie są uczeni konstruktywnej wolnej od agresji reakcji na przemoc rówieśniczą.
5. Za niedozwolone zachowania pomiędzy uczniami, uznaje się:
 - 1) wyśmiewanie, przezywanie i rozpowszechnianie upokarzających informacji, złośliwe komentarze, w szczególności na temat wyglądu; obraźliwe komentowanie innych w mediach społecznościowych;
 - 2) naruszanie praw innych uczniów, w tym prawa do odmienności i zachowania tożsamości ze względu na cechy rodzinne, wiek, płeć, orientację seksualną, cechy fizyczne, niepełnosprawność, pochodzenie etniczne, geograficzne, narodowe, religię, status ekonomiczny.
 - 3) izolowanie lub wykluczanie ucznia z grupy;
 - 4) bicie, kopanie, szarpanie, zadawanie bólu;
 - 5) niszczenie lub zabór własności, w tym środków pieniężnych;
 - 6) zmuszanie do wykonywania określonych czynności, groźby, szantaż emocjonalny;
 - 7) komentarze i gesty seksualne, rozsyłanie obrazów o tematyce seksualnej i wszelkie przejawy gwałtu;
 - 8) utrwalanie wizerunku innych uczniów poprzez nagrywanie i fotografowanie bez ich zgody;
 - 9) obraźliwe SMSy i MMSy, itp; wiadomości na forach internetowych lub tzw. pokojach do czatowania; telefony i e-maile zawierające groźby, poniżające, wulgarne, zastraszające;
 - 10) inne, niespecyficzne formy przemocy odczuwane przez ofiarę jako krzywdzące.

6. W szkole obowiązuje zasada reagowania na każde zdarzenie zachowania ucznia uznanego jako niedozwolone.
7. Uczeń, który jest świadkiem niedozwolonego zachowania innego ucznia i nie czuje się na siłach by go powstrzymać, ma obowiązek jak najszybciej zgłosić to zdarzenie do obecnego w pobliżu nauczyciela lub innego pracownika szkoły.
8. Uczeń, który podejrzewa przemoc wobec innego ucznia jest zobowiązany przekazać tę informację wychowawcy innemu nauczycielowi lub pedagogom szkolnym.
9. Pracownicy szkoły mają obowiązek reagować na każde zdarzenie niedozwolonego zachowanie ucznia
10. Osobą odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń o niedozwolonych zachowaniach uczniów jest koordynator ochrony uczniów przed krzywdzeniem w trybie określonym w Rozdział V – „Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających uczniom.”
11. Tryb udzielenia wsparcia uczniom będącym ofiarami niedozwolonego zachowania ucznia lub grupy uczniów, określa Rozdział VI standardów - „Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu ucznia.”

Rozdział V

Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających uczniom

1. Koordynatorem ochrony uczniów przed krzywdzeniem jest pedagog szkolny, zwany dalej „koordynatorem”. W przypadku nieobecności koordynatora jego obowiązki pełni pedagog specjalny lub dyrektor.
2. Obowiązkiem koordynatora jest przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach wskazujących na podejrzenie krzywdzenia ucznia - w formie ustnej lub pisemnej.

3. W przypadku cyberprzemocy zdarzenie przyjmuje osoba wyznaczona w w/w zakresie i przekazuje je do dalszego postępowania koordynatorowi.
4. W przypadku gdy w zdarzeniu uczestniczy uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w rozpoznaniu i kwalifikacji zdarzenia uczestniczy pedagog specjalny.
5. Uprawnionym do zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia ucznia jest każdy kto powziął taką informację, a pracownicy mają obowiązek zgłoszenia każdego zdarzenia o cechach przemocy.
6. Pracownik, który był świadkiem krzywdzenia ucznia lub powziął informację o krzywdzeniu ucznia i nie zgłosił tego zdarzenia koordynatorowi podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za naruszenie obowiązków pracownika.
7. Dane osoby zgłaszającej oraz informacje dotyczące zgłoszenia podlegają ochronie. Niedopuszczalne są działania odwetowe wobec osoby dokonującej zgłoszenia w dobrej wierze.
8. Bezpośrednie nagłe zdarzenia należy zgłaszać jak najszybciej, bezpośrednio do koordynatora w formie ustnej. Inne zdarzenia wymagające rozpoznania można kierować w formie ustnej w trakcie dyżuru koordynatora w jego gabinecie lub bezpośrednio do dyrektora.
9. Godziny dyżurów koordynatora są zgodne z godzinami pracy, a godziny przyjęć interesantów przez dyrektora dostępne są w godzinach pracy dyrektora.
10. Pisemne zgłoszenie zdarzenia należy adresować do: Koordynatora ochrony uczniów przed krzywdzeniem w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 15 w Rybniku ul. Gzelska 7 i przekazać je za pośrednictwem poczty tradycyjnej, sekretariatu szkoły lub poczty elektronicznej na adres e-mail somzsp15@vp.pl. Jeżeli zgłoszenie dotyczy cyberprzemocy koordynator przekazuje je do rozpoznania osobie wyznaczonej w w/w zakresie.
11. Niezależnie od formy przyjęcia zgłoszenia, koordynator dla każdego zdarzenia sporządza „Protokół interwencji w sprawie ochrony ucznia przed krzywdzeniem”, którego wzór stanowi **Załącznik nr 1** do standardów.

Rozdział VI

Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia ucznia

1. W przypadku gdy pracownik w toku bieżącej pracy rozpozna zdarzenie wskazujące na krzywdzenie ucznia ma obowiązek podjąć działania wg procedury trzech kroków:
 - 1) zabezpiecza ucznia podejmując działania adekwatne do sytuacji;
 - 2) sporządza notatkę służbową
 - 3) przekazuje uzyskane informacje koordynatorowi, a w razie jego nieobecności dyrektorowi;Po otrzymaniu zgłoszenia Dyrektor lub osoba przez niego wyznaczona dokonuje niezwłocznej oceny stopnia zagrożenia oraz podejmuje działania adekwatne do okoliczności sprawy.
2. Koordynator wzywa opiekunów dziecka, którego krzywdzenie podejrzewa oraz informuje ich o podejrzeniu, a w przypadku, gdy sprawcą przemocy było dziecko lub grupa dzieci w placówce, także rodziców sprawców przemocy.
3. Po rozpoznaniu sprawy, jeśli dotyczy ona krzywdzenia przez inne dzieci w placówce, w najbliższym możliwym terminie dyrektor organizuje spotkanie z rodzicami sprawcy i rodzicami ofiary razem lub odrębnie.
4. Koordynator powinien sporządzić opis sytuacji szkolnej/przedszkolnej i rodzinnej dziecka, na podstawie rozmów z dzieckiem, nauczycielami, wychowawcą i rodzicami oraz plan pomocy dziecku.
5. Plan pomocy dziecku powinien zawierać wskazania dotyczące:
 - a) podjęcia przez placówkę działań w celu zapewnienia dziecku bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej placówki;
 - b) wsparcia jakie placówka zaoferuje dziecku;
 - c) skierowania dziecka do specjalistycznej placówki pomocy dziecku, jeżeli istnieje taka potrzeba.
6. Placówka obejmuje także wsparciem w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniów, którzy byli świadkami zdarzenia zakwalifikowanego jako rozpoznana przemoc.
7. Placówka obejmuje także wsparciem w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej

uczniów, którzy w danym zdarzeniu zostali zakwalifikowani jako sprawcy przemocy.

8. Tryb wspierania uczniów będących ofiarami, świadkami i sprawcami przemocy odbywa się w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielanej w szkole na podstawie odrębnych przepisów.
 9. W przypadkach bardziej skomplikowanych (dotyczących wykorzystywania seksualnego oraz znęcania się fizycznego i psychicznego o dużym nasileniu) kierownictwo placówki powołuje zespół interwencyjny, w skład którego mogą wejść: koordynator, pedagog/psycholog, wychowawca dziecka, kierownictwo placówki, inni pracownicy mający wiedzę o krzywdzeniu dziecka lub o dziecku (dalej okreśłani jako: zespół interwencyjny).
 10. Zespół interwencyjny sporządza plan pomocy dziecku, na podstawie opisu sporządzonego przez koordynatora oraz innych, uzyskanych przez członków zespołu, informacji.
1. W przypadku, gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili opiekunowie dziecka, powołanie zespołu jest obligatoryjne. Zespół interwencyjny wzywa opiekunów dziecka na spotkanie wyjaśniające, podczas którego może zaproponować opiekunom zdiagnozowanie zgłaszanego podejrzenia w zewnętrznej, bezstronnej instytucji.
 2. Ze spotkania sporządza się protokół.
 3. Plan pomocy dziecku jest przedstawiany przez koordynatora opiekunom z zaleceniem współpracy przy jego realizacji.
 4. Koordynator informuje opiekunów o obowiązku placówki zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia dziecka do odpowiedniej instytucji(prokuratura/ policja lub sąd rodzinny, ośrodek pomocy społecznej bądź przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego - procedura „Niebieskie Karty” - w zależności od zdiagnozowanego typu krzywdzenia i skorelowanej z nim interwencji).
 5. Po poinformowaniu opiekunów przez koordynatora - zgodnie z punktem poprzedzającym - kierownictwo placówki składa zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do prokuratury/policji lub wnioszek o wgląd w sytuację rodziny do sądu rejonowego, wydziału rodzinnego i nieletnich, ośrodka pomocy społecznej lub przesyła formularz „Niebieska Karta- A” do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego.

6. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji wskazanych w punkcie poprzedzającym.
7. W przypadku gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili opiekunowie dziecka, a podejrzenie to nie zostało potwierdzone, należy o tym fakcie poinformować opiekunów dziecka na piśmie.
8. Z przebiegu interwencji sporządza się kartę interwencji, której wzór stanowi **Załącznik nr 2** do niniejszych standardów.
9. Kartę załącza się do akt osobowych dziecka.
10. **Wszyscy pracownicy placówki i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.**

Rozdział VII

Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę ucznia

1. W przypadku gdy u ucznia objętego ochroną, stwierdza się, że jego życie jest zagrożone lub grozi mu ciężki uszczerbek na zdrowiu, koordynator, dyrektor lub osoba przez niego upoważniona dokonuje zawiadomienia właściwych organów. W przypadku bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia małoletniego każdy pracownik niezwłocznie zawiadamia odpowiednie służby dzwoniąc pod numer 112. Kolejne kroki postępowania w tej sytuacji leżą w kompetencjach ww. instytucji. W takiej sytuacji szkoła obejmuje skrzywdzonego ucznia i jego rodziców pomocą psychologiczno-pedagogiczną. W przypadku gdy sprawcą krzywdzenia ucznia jest pracownik szkoły, dyrektor dodatkowo podejmuje decyzje kadrowe adekwatne do oceny zdarzenia.
2. W przypadku gdy w sprawie ucznia objętego ochroną zachodzi podejrzenie

o popełnieniu przestępstwa na szkodę tego ucznia, koordynator za zgodą dyrektora lub sam dyrektor składa zawiadomienie na policję lub do prokuratury. W przypadku gdy sprawcą krzywdzenia ucznia jest pracownik szkoły, dyrektor dodatkowo podejmuje decyzje kadrowe adekwatne do oceny zdarzenia.

3. W przypadku gdy w sprawie ucznia objętego ochroną zachodzi prawdopodobieństwo, że sprawcami krzywdzenia ucznia są rodzice, koordynator za zgodą dyrektora lub sam dyrektor powiadamia policję, sąd rodzinny, ośrodek pomocy społecznej, a także przewodniczącego lokalnego zespołu interdyscyplinarnego w celu wszczęcia procedury Niebieskie Karty.

Rozdział VIII

Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych zdarzeń zagrażających dobru ucznia

1. Zdarzenia zakwalifikowane w protokole interwencji jako incydent wprowadza się do rejestru zdarzeń i przekazuje do wychowawcy w celu obserwacji i zaplanowania działań wychowawczych.
2. Dla każdego zdarzenia zakwalifikowanego jako podejrzenie krzywdzenia ucznia lub krzywdzenie ucznia, koordynator zakłada teczkę ochrony ucznia przed krzywdzeniem o numerach kancelaryjnych nr sprawy/rok która zawiera:
 - 1) protokół interwencji w ochronie ucznia (**Załącznik nr 1**);
 - 2) dokumentacja postępowania wyjaśniającego zdarzenie (**Załącznik nr 2**);
 - 3) korespondencja z organami zewnętrznymi w sprawie;
 - 4) dokumentacja zapoznania rodziców z materiałem zebrany w sprawie ucznia;
 - 5) inna dokumentacja wytworzona na potrzeby ochrony ucznia.
1. Koordynator prowadzi rejestr zdarzeń o charakterze przemocy o numerach kancelaryjnych nr sprawy/rok na każdy rok szkolny odrębnie, którego wzór stanowi **Załącznik nr 3** do standardów.
2. Zgodnie z instrukcją kancelaryjną teczka ochrony ucznia przed krzywdzeniem przechowywana jest w gabinecie pedagoga.
3. Dokumentacja prowadzona jest zgodnie z przepisami o ochronie danych osobowych oraz

dostępna wyłącznie dla osób upoważnionych.

Rozdział IX

Zasady przeglądu i aktualizacji standardów

1. Koordynator nie rzadziej niż raz na dwa lata oraz każdorazowo po zmianie przepisów prawa, wystąpieniu zdarzenia wymagającego analizy lub wydaniu zaleceń przez właściwe organy przeprowadza ankietę wśród pracowników, rodziców i uczniów 4-8, która ma za zadanie dać informację o ocenie skuteczności standardów ochrony uczniów w szkole. Ankietę przeprowadza się najpóźniej w maju a jej wyniki prezentuje się w sprawozdaniu koordynatora, o którym mowa w ust. 2.
2. Koordynator na posiedzeniu rady pedagogicznej podsumowującej rok szkolny przedstawia sprawozdanie z realizacji standardów ochrony uczniów przed krzywdzeniem, w tym ocenę skuteczności podejmowanych działań i wnioski do aktualizacji standardów.
3. Sprawozdanie, o którym mowa w ust.1 zawiera następujące informacje:
 - 1) liczba zdarzeń i forma zgłoszenia;
 - 2) liczba zdarzeń, które zakwalifikowano jako podejrzenie krzywdzenia ucznia z podziałem na rodzaj przemocy (fizyczna, psychiczna, seksualna, cyberprzemoc, **zaniedbanie**) oraz kategoria sprawcy (pracownik, uczeń/grupa uczniów, rodzic);
 - 3) liczba zdarzeń, które zakwalifikowano jako krzywdzenie ucznia z podziałem na rodzaj przemocy (fizyczna, psychiczna, seksualna, cyberprzemoc, **zaniedbanie**) oraz kategoria sprawcy (pracownik, uczeń/grupa uczniów, rodzic);
 - 4) informacja, ile spraw szkoła prowadzi samodzielnie a ile zostało skierowanych do instytucji zewnętrznych i jakich?
 - 5) ocena skuteczności szkoły w zakresie profilaktyki wykrywania zdarzeń krzywdzenia ucznia na podstawie wyników ankiety, o której mowa w ust. 1.
1. Rada Pedagogiczna po wysłuchaniu sprawozdania, o którym mowa w ust.3 może sformułować wnioski do działań wychowawczo-profilaktycznych ukierunkowanych na eliminowanie zjawisk przemocy w szkole oraz zmian w standardach.

Rozdział X

Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie pracowników szkoły do stosowania standardów, zasady przygotowania pracowników do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności

1. Przygotowanie pracowników szkoły do stosowania „Standardów ochrony małoletnich” w Zespole Szkolno – Przedszkolnym nr 15 w Rybniku odbędzie się w formie obowiązkowych szkoleń dla pracowników, na które składa się:
 - 1) opracowanie i prezentacja przyjętych standardów i wyjaśnienie zasady ich stosowania w szkole;
 - 2) instruktaż rozpoznawania przemocy i reagowania na nią;
 - 3) zapoznania pracowników z ewidencją i dokumentacją zdarzeń;
 - 4) zobowiązanie pracowników do bezwzględnego obowiązku przestrzegania standardów i sankcji dyscyplinarnych, kadrowych i karnych za ich nieprzestrzeganie.
1. Obecność na szkoleniu, o którym mowa w ust. 1 pracownik odnotowuje na liście obecności własnoręcznym podpisem. Każdy pracownik uczestniczący w szkoleniu otrzymuje materiały szkoleniowe i zaświadczenie o udziale w szkoleniu, którego kopia jest przechowywana w teczce osobowej pracownika.
2. Pracownik nieobecny na szkoleniu, o którym mowa w ust. 1 i 2 i usprawiedliwiony może odbyć indywidualne szkolenie przeprowadzone przez dyrektora/pedagoga szkolnego.
3. Uczestnik indywidualnego szkolenia otrzymuje materiały szkoleniowe i zaświadczenie o udziale w szkoleniu, którego kopia jest przechowywana w teczce osobowej pracownika.
4. Za przygotowanie szkoleń o których mowa w ust. 1-4 i ich organizację odpowiada dyrektor, pedagog, pedagog specjalny.
5. Pedagog szkolny ma prawo organizować spotkania zespołowe i ogólne pracowników w celu zapoznania ich z nowymi informacjami dotyczącymi ochrony uczniów, w tym w szczególności:
 - 1) zmianami w „Standardach ochrony małoletnich w SP 27 i P 31;
 - 2) aktualnymi zagrożeniami przemocy w środowisku szkolnym w celu wzmożenia nadzoru nad poszczególnymi uczniami lub grupą uczniów;

- 3) zapoznania pracowników z nowymi technikami rozpoznawania przejawów przemocy i reagowania na nie;
1. Pedagog szkolny ma obowiązek przeszkolić każdego nowo zatrudnionego pracownika w zakresie ochrony uczniów przed krzywdzeniem.
 2. Każdy nowo zatrudniony pracownik przed dopuszczeniem do wykonywania obowiązków zapoznaje się ze Standardami Ochrony Małoletnich oraz potwierdza ten fakt podpisanym oświadczeniem.
 3. Pedagog szkolny ma prawo wnioskowania o dodatkowe szkolenia pracowników pogłębiające ich wiedzę i umiejętności z zakresu rozpoznawania przemocy, reagowania na zdarzenia i wspierania uczniów doświadczonych przemocą i sprawców przemocy.

Rozdział XI

Zasady i sposób udostępniania rodzicom i uczniom standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania

1. „Standardy ochrony małoletnich w Szkole Podstawowej nr 27 im. Jarosława Dąbrowskiego w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 15 w Rybniku są opublikowane w pełnej wersji dla rodziców i nauczycieli, na stronie internetowej szkoły w zakładce Standardy Ochrony Małoletnich i dostępne w szkole w sekretariacie, bibliotece, pokoju nauczycielskim, przedsionku szkoły i przedszkola oraz u intendenta.
2. Standardy ochrony uczniów w wersji skróconej i dostosowanej do wieku uczniów i specyfiki szkoły są opublikowane, w zakładce Dla uczniów i dostępne w szkole na gazetce.
3. Wychowawcy odpowiedzialni są za zaznajomienie swoich wychowanków i ich rodziców z zasadami ochrony ich przed przemocą w tym bezpiecznych relacji między uczniami w szczególności zachowania niedozwolone uczniów na początku danego roku szkolnego.

Standardy udostępnia się wszystkim pracownikom, rodzicom/opiekunom prawnym oraz małoletnim niezwłocznie po ich wprowadzeniu lub każdej aktualizacji, w sposób przyjęty w szkole.

SPIS ZAŁĄCZNIKÓW:

ZAŁĄCZNIK NR 1 - PROTOKÓŁ INTERWENCJI

ZAŁĄCZNIK NR 2 - KARTA INTERWENCJI

**ZAŁĄCZNIK 3 – REJESTR ZDARZEŃ ZGŁOSZONYCH W RAMACH OCHRONY
DZIECKA PRZED KRZYWDZENIEM**

ZAŁĄCZNIK NR 4 – dotyczy tylko P31

ZAŁĄCZNIK NR 5 - OŚWIADCZENIE O ZAPOZNANIU SIĘ ZE STANDARDAMI

ZAŁĄCZNIK NR 6 - WYKAZ OSÓB ODPOWIEDZIALNYCH

ZAŁĄCZNIK NR 7 - KRÓTKA PROCEDURA REAKCJI NA ZAGROŻENIE

JEŻELI DZIECKO JEST W BEZPOŚREDNIM NIEBEZPIECZEŃSTWIE:

1. ZAPEWNIJ BEZPIECZEŃSTWO DZIECKU.

Oddziel dziecko od osoby stwarzającej zagrożenie, jeżeli jest to możliwe i bezpieczne.

2. WEZWIJ POMOC.

W razie zagrożenia życia lub zdrowia – 112.

3. POINFORMUJ OSOBĘ ODPOWIEDZIALNĄ.

4. ZAPISZ PODSTAWOWE INFORMACJE O ZDARZENIU.

Nie prowadź samodzielnego „śledztwa”. Nie nakłaniaj dziecka do wielokrotnego opowiadania o zdarzeniu.

5. ZAPEWNIJ DZIECKU WSPARCIE.

Dziecko powinno otrzymać pomoc odpowiednią do jego potrzeb.

ZAŁĄCZNIK NR 8

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH – WERSJA DLA DZIECI

W NASZYM PRZEDSZKOLU KAŻDE DZIECKO MA PRAWO:

- czuć się bezpiecznie;

- być traktowane z szacunkiem;
- być wysłuchane;
- powiedzieć „nie”, gdy coś mu się nie podoba;
- mieć swoją prywatność;
- otrzymać pomoc, gdy dzieje mu się krzywda;
- powiedzieć dorosłemu o czymś, co je martwi lub czego się boi.

NIKT NIE MOŻE:

- bić Cię;
- popychać ani szarpać;
- wyśmiewać Cię;
- straszyć Cię;
- poniżać Cię;
- zmuszać Cię do dotykania lub pokazywania miejsc intymnych;
- robić Ci zdjęć lub nagrań w sytuacjach, w których narusza to Twoją prywatność;
- zmuszać Cię do zachowania, które powoduje, że czujesz się źle lub niebezpiecznie.

JEŻELI COŚ CIĘ NIEPOKOI:

POWIEDZ O TYM DOROSŁEMU, KTÓREMU UFASZ.

Możesz powiedzieć:

- nauczycielowi,
- nauczycielowi wspomagającemu/specjaliście,
- psychologowi lub pedagogowi,
- dyrektorowi,
- rodzicowi lub opiekunowi,
- innemu dorosłemu, któremu ufasz.

Pamiętaj: jeśli ktoś Cię skrzywdził, to nie jest Twoja wina.